

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izven ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani, 27. februarja.

Nemšk klasik sicer trdi, da je svet popolen povsod, a kdor je imel na pustem dan oči odprte ter nekoliko čmerne volje in daru opazovanja, videl je, da ta svet premore nerazmerno več norosti in lahke razuzdanosti, nego resnobe. Vendar nij naš namen politične postne pridige pisati, temuč konstatirati hočemo tu, da je bil ljubljanski „korzo“ letos mnogo slabši, nego lani. To nij nič političnega, nič hudega. A — odgovor na vprašanje: zakaj je bil letos slabši, nego lani, to nam je v malem odprl zopet pregled v veliko politično zagrizenost, ki vlada med našimi Nemci in nemškutarji. Čujemo namreč, da se ti samo za to nijso udeležili „korza“, ker je nek naroden mož za to bil razposlal vabila v nemškem in slovenskem jeziku. Torej se tem ljudem, ki so med Slovenci naseljeni, ki se od slovenskega ljudstva redé, že naš jezik, tudi če je polhlevno z raven tujega postavljen, tako mrzi, da se zaradi njega proste zabave ne udeležujejo, kakor prej, in to še na ravnost povedó!

Pa pogledimo mi sebe in svojo stranko, kako se mi zadržimo proti tem tujcem in potujencem. Ne samo, da smo povsod iz samih „obzirov“ polni jezikovega utrakvizma, da smo že veseli, ako se na domačih tleh domača beseda kot ravnopravna — ne prvo-

pravna — trpi, ne, še dalje idemo v svoji pravicoljubnosti in obzirnosti! Ako med dvanaest Slovencev pride en Nemec v družbo, precej smo pripravljeni njemu za ljubo njegov jezik govoriti. Tako se nam prav godi, če na primer na sokolski večer vabljen urednik „Laibacherce“, za to, ker se je iz udvorljivosti z njim govoril jezik, katerega edino ume, potlej v svojem listu svetu poroča, da je vladal v našem narodnem društvu „deutscher ton“. — Mi podpiramo s svojim sodelovanjem nemška gledališča, nemške veselice in povsod smo pripravljeni pomirljivi in polni koncesij biti. Za to se nam vrača zaničevanje našega jezika in naše vlastitosti; dajemo, a ne prejemamo nič. Za to bi pač čas bil, da se otresemo še mi nezdravih „blagodušnosti“ in vračamo doma dobro z dobrim, hudo s hudim.

Prošnja do cesarja.

Dalje so nam došli podpisi za slovensko prošnjo do cesarja:

— Iz **Slovenske Bistrice** na Štaj. 24. febr.: Če prav nas je tukaj malo rodoljubov, hočemo vendar tudi mi stopiti med soboritelje za slovenske pravice ter smo tukaj in v nekaterih občinah našega okraja podpisali prošnjo do cesarja. (Prejeli pole s 92 podpisi. Ur.)

— Iz **Sedla** na Goriškem 23. febr.:

Naša občina tudi pristopa peticiji do cesarja.

— Iz **Kozjanskega** okraja na Štajer. 24. febr.: Mi posestniki **bučke, beračke** in **virštajnske** občine se pridružujemo prošnji do cesarja.

Iz **Slovenskih gor** na Štajer. 24 febr. nam je došlo 137 podpisov iz raznih občin. (Glej dopis.)

— Iz **Dola** pri Ljubljani 25. febr.: Vsi rodoljubi doljske fare pristopamo k peticiji do cesarja.

— V **Škofji Loki** na Gorenjskem je podpisalo peticijo do cesarja 120 meščanov; v župniji **Prečina** na Dolenjskem 350 posestnikov; pri **sv. Jurji** na Kumu 55, pri **sv. Rupertu** na Dolenjskem 26 in pri **sv. Jurji** pri Kranji 16.

Iz krškega okraja 24. februarja: Tudi v **krškem** mestu, potem v občinah: **sv. Duh, Leskovec, Velika Dolina** in **Bregunje** so vsi rodoljubni možje podpisali peticijo do cesarja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Ustavni odbor drž. zbora je dne 26. februarja 1873 baš na rojstni dan februarskega patenta pokopal Schmerling-ovo ustavo. Volilna reforma bode podrla poslednje stebre toliko slavnega za nepreklicljivo razglašenega februarskega patenta. Ko se je

Listek.

Na pepelnico 26. februarja.

O predpust!...

Preširen.

Nesrečni predpust mi je zmedel glavo in koledar, da namesto na pustno nedeljo stoprv denes na pepelnico sredo pišem listek, ki sem ga bil uredniku za nedeljo obljubil. Prav pusto — ne pustno — mi je po glavi, vsi storjeni in nestorjeni grehi, (poslednji najhuje) mi težé vest, in moj duševni položaj je tako žalosten, da bi skoraj z obema nogama skočil v ustavoverski tabor. Odkod to bolešno poželjenje? In ti še vprašajš? Ne čutiš okolo sebe plavati duha Schmerlingovega? Nij si pogledal v pratiko, da pišemo denes 26. februar? Praznovali smo ga vsako leto, še bela Ljubljana je pred 12 leti njemu na čast mesto razsvetila. In denes! „Sic transit gloria mundi“; po pustnem vtorku pride pepelnica sredo in včas celó po šampanju človeka glava boli.

Vse je nečimerno! vzdihnil je modri kralj Salomon, pa stoprv ko mu vseh njegovih 500 židovskih krasotic nij moglo povrniti kreposti mladeničeve. Vse je nečimerno! tudi jaz vskliknem, — pa še le denes, ko jih nij več niti plesov, niti maškerad in smo z

godbo in smehom v grob pogreznili porednega pusta.

Pogreb se je dostojno in veličastno vršil, da si zvečer se nikdo nij lahko domišljjal se, da bo vrli mladenič tako nagel konec storil na vrhunci svoje moči in slave.

Ljubljanski „Sokol“ nas je bil po telegramih povabil k taborju vseh norcev, katerega saj naša slavna policija nij prepovedala. Samo na vseh oglih mesta je dal nabiti mestni magistrat pisanje, govoreče, da so prepovedane vse maske političnega značaja in — ubogali smo.

Pri vstopu v čitalnico nas je opominjal napis:

Po stopnicah tukaj góri
Smejo iti sami nóri;
Kdor pa pamet ima v glavi,
Naj jo v garderobi spravi.

Tudi po stenah v dvorane so se v zlatih črkah svetili napisi izrekov slavnih pustih modrijanov:

V zboru šem in norcev se nikoli
Drugača, ko direktno volji;
Kdor bi vžil kak protest,
Jutri ne bo smel slanika jesti.

Obetane skupine norcev „volilne reforme“ pa smo zastonj iskali po dvorani; pobral jo je že pred porodom policijski ukaz. A ko bi policija tudi volilno reformo konfis-

kovala, jej radi obetamo, da se proti temu ne bomo pritožili.

Drug pustni modrijan je pisal:

Pri noreh taka je postava,
Da vlada najboj prazna glava;

Tretji pravi:

Pri princu pustu je minister,
Kdor je najmenj na umu bister;

in četrti celo dostavi:

Ustava tu je zmajraj taka,
Da so časti največja spaka!

Glejte si! Taki modrijani so in se prikazujejo samo na pustni dan. Njihovih izrekov komentirati, pa nam nij volja; kajti g. policijski svetovalec Ahčin ne pozna nobene šale in mi nečemo, da bi zopet vsklikal po mestu „grässlich“, kakor pri poslednjem konfisciranem članku „Slov. Naroda“. Beseda „grässlich“ je pogubonosna za Vas in Vaše naročnike, gospodine uredniče. Prrr.

Ogledajmo si raji velikansk tabor norcev našemljenih in nenašemljenih, gnetočih se po vseh prostorih v čitalnici. Sedem Švabov z dolgo sulico se pomika za zajcem, kateri beži pred njimi; harlekini skačejo po dvorani; črni domini resno stopajo. Dve boginji sreče vstopite, srečo deleči; fantastičen Rokoko, Gorenjke in Dolenjke, Srbkinje in Turkinje, marketendka in ciganka, beli Kranjci in Gorenjci, matrozi, Španjolci, Lahji,

1. maja 1861 prvi avstrijski državni zbor odprl, priznal je cesar v svojem prestolnem govoru, skupni drž. zbor kot nedotakljivi temelj svojega enojnega in nedeljivega cesarstva. In odtačas koliko je še ostalo od cele februarke ustave? Skoro ničesa drugega razve Schmerlingovih volilnih redov za dež. zборе, katerih bi se zdaj Nemci ne mogli umetneje sestaviti, da si zavarovajo večino v zborih. Ustavni odbor se posvetuje o volilnih okrajih. Prišel je k seji tudi pop Danilo ter za Dalmacijo nekatere spremembe terjal, kar je ustavni odbor velikodušno privolil potem, ko je Ljubiša dementoval, da v Dalmaciji nij strauke, katera bi iskala zveze izven države in da so Dalmatinci s tem, da so glasovali za posilno volilno postavo dokazali, da so dobri Avstrijanci! Kaže se, da so dalmatinski poslanci verni mameluki ministerstva. Na prosto voljo jim dano!

Sklep **poljskega** kluba, da pred drugim branjem volilne reforme zapuste državni zbor, je centralistično kliko tem huje zadel, ker so se vedno še zanašali na poljsko omahljivost, in to po pravici, ako se misli na postopanje poljskih poslancev vsa leta, odkar so bili prvokrat pod Schmerlingom s češkimi poslanci vred zapustili državni zbor.

Delegacije so sklicane na 2. april in bodo volitve v delegacije se v kratkem vršile v državnem zboru. „N. F. P.“ terja od predsednika, naj pred volitvami za delegacije volilno reformo na dnevni red dene. Potem bi poljski poslanci, ker se delegacijam vendar nehte odtegniti, prisiljeni bili, tudi pri posvetovanji volilne reforme v zbornici ostati.

Vnanje države.

Na **Pruskem** je hrup o Wagenerjevi aferi nekoliko potihnil. Listi so začeli zopet razpravljati cerkvena in finacijska vprašanja. Sicer bode pa kmalu na Saksonskem enaka razprava, ker so se baje tudi ondi godile barantije z železniškimi koncesijami, podobne pruskim. Tako se povsod kaže nemška edinstvo!

Pruski listi himne pojo ministerstvu, ker presegajo dohodki leta 1872 stroške za 20 milijonov tolarjev. Toda njih veselja bode kmalu konec, ker minister Roon zahteva 12 milijonov za vojaštvo, minister Stosch pa celo 60 milijonov za državno brodogradnjo. Jako skromen možak. Nemški državni zbor bode

Angleži, dva škrijca z velikanskimi pinjami na glavi, Falstaf, Tintnik, Trdnjava, Črnogorka, Mavrica in nešteti drugi norci so se gnetili in pomikali po dvorani.

O polunoči po najživahnejšem plesu se zgrudi pust in mrtev je bil. Pevci ga obstopijo, vsi užgá svečo ter ga, prepevaje mrtvaško pesem, z jokom in stokom spremljajo k pogrebu. Pa bil je samo na pol mrtev. Ko se sprejod vrne v dvorano in se godba oglasi, se pust na enkrat zopet prebudi in še porednejši, kakor poprej, do rane jutra po dvorani vrti in suče svoje čestilce. Ob 5ih zjutraj pa smo ga brez usmiljenja zaprli v grob, v katerem naj počiva do prihodnjega leta.

Končno moramo pohvaliti lepo okinčanje vhoda in dvorane, za kar gre največa zaslug gg. bratom Drenik-om. Plesi so bili izvrstno aranžirani po g. Jeločnik-u. —

Isti večer je bila tudi v gledališči maškerada, seveda brez političnih znamenj. In g. komisar se je strogo držal svojega naloga. Ko dve maski, možka in ženska, od soko love maškerade prideti v gledališče, njima zaukaže, da odpolozite znamenja, katera ste imeli prilepljena na obleki, — vstopnice k sokolovi maškeradi so imele podobo pruskega križa z Bismarkovo fotografijo v sredi, — potem stoprv ste smeli vstopiti v svete gledališčne prostore.

sklican baje že 10. marca. Opraviti bode imel največ z vojaškimi napravami, drugo se bode odložilo za prihodnje leto.

Francoski poslanec Gantaut Biron je naznanil v Berlinu, da se bode začela njegova vlada po izplačevanju četrte milijarde pogajati, da izplača precej tudi peto in zadnjo. V Berlinu so baje pripravljeni, pri dovoljnem poročtvu, k čemur spada v prvi vrsti to, da Prasi tačas še ostanejo v Belfortu, sprejeti pogoje. Po tem takem bodo Prusi deloma že meseca junija, v septembru pa popolnem zapustili Francosko. Bavarski kralj se je po dolgem upiranju udal, ter dovolil, da bavarska armada sprejme za pokrivalo pruske pikethaube. Poprej pa raztrga še svoje stare čelade. Naj ji ne bodo preteške!

Francoski republikanci nijso zadovoljni s poročilom odseka trideseterih. Gambettova „République Française“ naravnost pravi, da republikanci ne bodo nikdar dovolili v napravo druge zbornice in skrčenje volilnega prava, ter prorokuje monarhistom, da se bodo v kratkem lahko prepričali, kako moč da ima demokratično mnenje vsled dvajsetletne rabe splošnega volilnega prava. K tej razdraženosti republikancev je največ pripomogel vojvoda Broglié z nekim komentarom, katerega je v shodu desnega središča napravil k svojemu poročilu. Zvijalni zaključki njegovi, katere je pri oni priliki izjavil, so razdražili ne le republikance, temveč tudi mnoge monarhiste. Ako bode levica, levo in desno središče v narodni skupščini skupaj glasovali, bode IV. člen predloga trideseterih, ki govori o podaljšanju Thiersove oblasti, v narodni skupščini sprejet, predlogi o napravi druge zbornice in o reviziji volilne postave pa zavrnjeni. Vsakako pa bodo hude debate o tem, katerih se bode tudi Thiers udeležil.

Španska narodna skupščina je dobila novo izvršilno vladno. Figueras, Castelar, Pi y Margal in Nikolas Salmeron obdrže svoja mesta. Pet družih ministerstev pa se nadomesti tako, da general Acosta prevzame vojaštvo, Juan Tutau finance, Admiral Oreyco brodnštvo, Chas javna dela in Josè Serin kolonije. Radikalna stranka se je s tem združila z republikansko, ter je v novem ministerstvu po ministrih vojaštva in brodogradnje stopana. Program vladi ostane kakor je bil, izvrševanje sklepov narodne skupščine, in posvečevanje snidenja ustavodajalne skupščine.

Po najnovejših poročilih se je v Madridu bati nemirov. General Burgos je imenovan za poveljnika narodne straže, general Moriones pa za višjega poveljnika v Madridu.

Na **Švicarskem** je še zmirom velik hrup vsled zadnjih cerkvenih prenaredb. Vse križem lete adrese za in proti vladi. Genevski zvezni svet je o jako ostro pisanem protestu Mermilloda prestopil na dnevni red.

Tudi **Amerikanci** imajo svoje težave z upornimi Mendoe-Indijani, Mormoni, ter goljufnimi železničarji. V kongresu je bila po hudi debati s 145 glasovi proti tridesetim sprejeta postava zaradi ribštva v Kanadi, po določilih vašingtonskega shoda.

Dopisi.

Iz marenberškega okraja 20. febr. [Izv. dop.] Večkrat sem že slišal ali v časnikih bral pritožbe zaradi nenaravnega postopanja notarja marenberškega, kar zadeva njegovo občevarje s slovenskimi strankami. K temu naj še tudi jaz pridenem nekatere pravične pritožbe, ki svedočijo nesposobnost njegovo za naše slovenske kraje pa tudi odkrivajo njegovo breznačajnost, da kljub temu, da se mora sposobnega uredovati med Slovenci, vendar si ne poišče drugega prostora, kjer bi lože zadostoval svojimi zmognostmi pravičnim terjatvam. — Slovenske stranke, ko gredo v Marenberg k notarju, si morajo vselej preskrbeti tolmača, ki nemški

ume, ker notar, akoravno rojen Slovenec, svojega materinega jezika ne ume ali neče umeti, je k temu še večkrat zadržan in takrat ga zastopa čisto nemški pisar. Gospodine notar! ste-li vi zaradi nas tukaj, ali pa mi zavoljo vas? Bi mi bili zaradi vas tukaj, bi bilo sicer vaše postopanje pravično in mi bi se morali ravnati po vas ter plesati kakor vi godete; pa temu nij taka, ampak vi ste sem priromali in ste zaradi nas tukaj, tedaj ste krivičnik, ki nas za dragi denar mučite, nam uzrokuje nepotrebnih potov in stroškov!

Iz Vuzenice 22. febr. [Izv. dop.]

Naš poštar obče znan kot zagrizen nemškutar nam že več ne privošči slovenskih listnic. Že več časa jih pri njem nije dobiti, akoravno tukaj razve nekaterih k polu ponemčenih Slovencev, ki tudi le za silo nemški govoré, sami Slovenci prebivajo. —

Naše Nemce recte nemškutarje je posebno nabiranje podpisov za prošnjo do cesarja močno razdražilo in razburilo kot sršene v gnjezdu, ter so zaradi tega zadnjo nedeljo v gostilnici ravno omenjenega poštarja zastran tega strašen hrup uganjali psujoči in zmerjajoči one, ki so pristopili prošnji kot pametni možje potem ko se jim je razložilo, za kaj gre. Pa od vseh, ki so tako divjali zoper prošnjo dozdej še nobeden ne zna pa tudi znati neče, kaj je v prošnji, temuč le kakor slepci, katerim še modra „Tagespošta“ njihovih kalnih oči nij razvedrila, okolo sebe mahajo rekši, da je to zopet „klerikalno“ hujskanje zoper njih nemško „špraho“. Naj se dela karkoli se hoče, dasi se stori iz najboljših namenov, oni so zoper vse. „Volenti non fit injuria!“

Večkrat je tudi postopanje naših nemščurjev očitno nepostavno, pa kaj? saj se jim bati nij! Tako so pred dvema letoma siloma udrli v društveno hišo, kjer je društvo imelo svoj zbor, na njih čelu notar marenberški, ter psovali in razsajali po hiši, češ da je to nemška kultura. Zoper to nepostavno ravnanje se je tožba vložila na okrajno sodnijo v Marenbergu, a dosedaj še nijsmo izvedli, kaj je iz tega. Prvosodnik sam je uže enpot osobno prosil, naj se da kakova določba ali se naj vsaj naznani, kaj je sodnija v tem slučaju storila, a vse zastonj. Seveda, Slovenec! molči in trpi!

Iz Mute 23. febr. Pred kratkim moral je neki ubožen kmetič plačati precej kazni, ker je prinesel izpisek iz krstnih knjig, ki je veljal za več njegovih otrok, pa je bil brez koleka, kakor mu je slavní notar v Marenbergu naročil. Včeraj spet sem bil priča, da je nek mož, kakor je pravil od notarja poslan, prosil, naj se mu napravi izpisek iz krstnih knjig v rabo notarjevo, a spet brez koleka; pravil je mož, moramo mu pa verjeti, da mu je notar zares to naročil, ka ni treba koleka; morebiti mislil je spet kako-vega ptiča ujeti na limanice; ali jaz sem mu povedal, kako je notar prej omenjenega kmeta vkanil, ker nij bil toliko dober, da bi kmeta opomnil nepostavnega spiska, ampak da je ga koj pri sodniji tožil zaradi pomanjkanja koleka. Omenjeni notar je že večkrat strankam naročal, da mu prinesó izpiske iz farnih knjig brez kolekov; temu imamo prič dosti, med njimi tudi g. župnika R. Pa tudi druge župnike prihajajo stranke nadlegovat, naj jim dadó izpiske iz farnih knjig brez kolekov, češ da so notar tako rekli. Pa povemo vam očitno gospod notar! vaših sitnosti imamo

dovolj, tudi vaše hujskanje zoper Slovence, posebno zoper „Slovenijo“, kakor smo izvedeli, nas boli. Bilo je neko soboto, ko ste v svoji omikanosti v svoji pisarni v pričo nekega nam dobro znanega gostilničarja tako neusmiljeno razsajali zoper Slovence; zares velika čuda — pa čudežev pri nemškutarjih sicer ne manjka — da se blagovolite toliko ponižati, ka od nas Slovencev sprejemate denar!

Iz Istre 23. febr. [Izv. dop.] Pod dato 7. dec. 1872 je c. kr. uredovalni urad za pristojbine (Gebührenbemessungsamt) v Trstu našemu prečastnemu tržaško-koprskemu škofijskemu uradu naznanil, da morajo po določbi ces. kr. finančnega ravnateljstva od dne 27. novembra 1872 vsled ministerijalnih ukazov od 28. febr. 1863 in 3. sept. 1864 vsi tisti pod ovo vladstvo spadajoči duhovni, kojih letni stalni dohodki višje od 315 gl. a. v. znašajo, naj si ovi izven štolnih pristojbin za maše bodo kakoršnikoli hote, ali od ustanovitev ali od cerkve, iz privatnih ali javnih blagajnic, v naturalijah ali v denarjih, — pod kaznijo podvojenega izneska, pristojbenstveno-ekvivalentno izkaznico vložiti. Takov ukaz smo dobili duhovni v Istri, pa menim, da baš takevega dobivajo duhovni tudi po drugod.

Naj popred, v najnovejši dobi je moralo nižje duhovenstvo izkaznice o dohodkih dotičnim c. kr. računskim oddelkom predlagati, koji so, posebno pa c. kr. namestništva računski oddelek v Trstu, iz takovih izkaznic onim duhovnom, koji so popred radi izmanjkanje lokalnih dohodkov še kaj na račun dopolnitvenega dodatka iz ces. blagajnice potezavali, tega posebno tam, kjer so kaj ali več ali manj naturalij zasledili, vsled previsoke cenitbe ovih, ali povse izbrisali, ali pa ga vsaj do polovice in še višekrat vskratili. Naj popred tedaj so se bili postavili na male, a sad pa se bodo lotili še velikih, in ker ovih z načinom malih ne morejo poškodovati, izmislili so si za nje drugi način, to je: namesto izkaznic o dohodkih iznašli so pristojbenstvene izkaznice o ekvivalentu. In ako bodo ovi davek, kar nij dvomiti, po visokih gradicah merili, se bode vladi od tod vir za res izdatnih dohodkov odprl, posebno ako se ima ova šiba preko višje duhovne dostojanstvenike razprostrti, od kojih nekoji kakor prave poviše tisučev letnih dohodkov imajo. Lahko si bode ona potem z ovim mazilom tisto blagajniško rano zacelila, koja si je bila lani s tistim velikodušnim nadarjenjem nekij duhovnov zavsekala, in si zraven še za svoje uradnike, kojim vsem plačo povikšati namerava, kaj pridobila. Ali je pa to res časa, kar bi moglo nižje duhovenstvo s sladko nado napolnovati, da se mu vpičla plačica skoraj v kratkem poboljša, ali je pa, ker se ministerske naredbe od let 1863 in 1864 še le letos pod sedanjim ministerstvom, koje si je bilo pri svojim nastopu v svoj program izboljšanje plače za duhovne postavilo, dejansko izvršavat imajo, znamenje kaj drugega? Vsakako, za ubogo nižje duhovenstvo v Istri slabo znamenje to!

Domače stvari.

— („Narodna tiskarna.“) Vsled odloka c. k. deželne kot trgovinske sodnije v Ljubljani dne 1. februarja 1873 štev. 558 se dovoli, da se firma delniškega društva: „Narodna

tiskarna“ v Ljubljani, društvena pravila ddt. 21. julija 1872 in izvoljeni členi upravnega odbora za dobo 1872 do 1875 v trgovinski register za firme društev ljubljanske c. k. deželne kot trgovinske sodnije vknjižijo. Firma je bila vknjižena v registru na strani 57.

— (Volitve v kranjsko trgovinsko in obrtnijsko zbornico.) Odbor političnega društva piše v „Nov.“: „Gospodom trgovcem, obrtnikom in rudarjem na Kranjskem. Častiti rojaki! Prihodnji mesec imajo za kupčijsko in obrtnijsko zbornico kranjsko deloma nove volitve biti po vsej deželi. Po postavi kupci (trgovci in kramarji), kateri plačujejo od svoje kupčije ali svojega trgovstva 8 gld. 40 kr. davka, letos volijo 5 odbornikov; obrtniki (rokodelci), kateri plačujejo 2 gld. davka od svoje obrtnije, volijo 6 odbornikov; oni pa, kateri imajo rudarije, volijo enega. Vsak volilec more pa voliti le za svoj stan, torej kupec (trgovec) 5 kupcev, obrtnik (rokodelce) 6 obrtnikov, in rudarji 1 rudarja. Dragi rojaki! Kupčijska in obrtnijska zbornica je važna naprava; ona je o kupčijskih in obrtnijskih zadevah svetovalnica vladi, ki jo za svet poprašuje, kateri pa tudi iz lastnega nagiba svoje želje razodevati ne sme na prid domačemu trgovstvu in obrtnijstvu; ona voli tudi dva poslanca v deželni zbor itd. Gotovo važna je tedaj zbornica. Da pa ona more vspešno delati, treba je, da se izvolijo možje, ki poznajo in ljubijo domovino svojo, in katerim je blagor njen pri srci. Društvo „Slovenija“, ki je po pravilih svojih poklicano, da skrbi za srečen izid vsakoršnih volitev v naši deželi, Vam tedaj po posvetu z mnogimi Vašimi sovolilci priporoča možé, katere morete voliti s polnim zaupanjem, da si izvolite prave zastopnike svoje. Da pa so Vaši volilni listi tako narejeni, kakor po postavnih predpisih morajo narejeni biti, sicer nijso veljavni, zato opominjamo Vas še tega: Vsak volilec naj se posluži pri volitvi glasovnice, katero v roke dobi od okr. gospodske, in katera je tudi izkaznica. Na to glasovnico naj zapíše imena tistih mož, katere on voli, in potem naj jo z lastno roko podpiše; če pa sam pisati ne zna, naj jo podkriža; če pa glasovnico le podkriža, morate se tudi dve priči podpisati, in tista priča, ki ime volilca podpiše, se mora podpisati z dopisanim pristavkom, da je „pisavec imena“. Vsaka tako podpisana glasovnica se potem posebej pošlje in sicer zapečatena naravnost kupčijski in obrtnijski zbornici ali pa volilnikomisiji v Ljubljano. Kdaj se pošljejo, to se Vam bode pozneje naznanilo, ko bode volilna komisija dneve volitve določila. Dragi rojaki! Udeležite se, kakor pri zadnjih volitvah 1869. leta, prav živo pri tej volitvi, in vsi volite enoglasno te može, ki vam jih tukaj priporočamo namreč: Trgovci (kupci, kramarji) za trgovski oddelek volite: gospoda Antona Jentelna, trgovca v Ljubljani, gospoda Jožefa Kušarja, trgov. v Ljubljani, gosp. Franca Souvana, trg. v Ljubljani, gosp. Andr. Lavrenčiča, trg. v Postojni, gosp. Matevža Pircu, trg. v Kranji. — Obrtniki (rokodelci) za obrtnijski oddelek volite: gospoda Franca Goršiča, orglarja v Ljubljani, gosp. Janeza Horaka, rokovičarja in hišnega posestnika v Ljubljani, gospoda Janeza Novaka, gostilničarja in hišnega posestnika v Ljubljani, gosp. Miha Pakiča, sitarja in hišnega posestnika v

Ljubljani, gosp. Jožefa Regali-a, mizarja in hišnega posestnika v Ljubljani, gospoda Dominika Rizzoli-a, apotekarja v Novem mestu. — Rudarji za rudarski oddelek volite: gospoda Janeza Tomana, fužinarja v Kamni Gorici.

Odbor društva „Slovenije“.)

— (Zaprta kmetje.) Predvčeranjem je pet žandarmov pripeljalo okolo deset kmetov iz šentviške okolice (pri Ljubljani) uklenene v Ljubljani. Kakor čujemo, so bile zopet servitutne stvari uzrok, da se je vnel nek tepež, vsled katerega boče v nesrečo prišlo več posestnikov.

— (O šolstvu na Kranjskem in Štajerskem) piše „Slovenski učitelj“ med drugim: Za deželnega nadzornika narodnih šol na Kranjskem fungira zdaj g. Pirker, ki je tudi imenovan za ravnatelja izpraševalne komisije za narodne in meščanske učitelje. Mož kaže menda dosti eneržije; če bode tudi kranjskemu šolstvu na noge pomagat, tega pač ne vemo. Tudi drugi sedanji udje imenovane komisije bodo po dovršenem izpraševanju spomladi odstopili, ker so voljeni samo na 3 leta. Bojimo se, da bodo potem imenovani še večji teoretikarji, kakor so nekteri med sedanjimi; še bolj se pa bojimo, da se bodo volili zgolj prijatelji „zveličalne“ nemščine. Sicer pa povemo učiteljem, ki izpit položujejo, da imajo pravico zabtevat, da se jih izprašuje v slovenskem jeziku. — Nadzorništvo v krškem okraji se je č. g. Poljak odpovedal. Mož nij morebiti veliko koristil šolstvu, a še manj se je nadejati od moža, ki bode njegov naslednik; kajti vzeti bode iz tiste stranke, katera je najboljši učni pomoček — „nemščina.“ Torej iz dežja na kap. — Za nadomeščevanje dveh učiteljskih mest na ljubljanski vadnici so nasvetovani ministerstvu najbolj zaslužni kranjski učitelji — ne, ne, zarekli smo se — dobri nemškutarji à la Sima, Wissiak, itd., ki znajo plašč po vetru obračati. — Kranjski učitelji goje zdaj to upanje, da bode od deželnega zbora sprejeta postava o pravnih razmerah njihovih v kratkem potrjena. Mi jim tega upanja nečemo kratiti, pa tudi jih v tej nadi nečemo utrjevati. Konec minolega leta (tedaj darilo za novo leto) je sicer deželni šolski svet dovolil 25 kranjskem učiteljem podpore od 15—30 gld. To je bilo obdarjenim ravno za časnike in društva; kaj pa za druge potrebe, in koliko pa ostalim žejnim in lačnim? V letošnjem letu so tudi že 3 učitelji zapustili Kranjsko in šli na Štajersko. Zdaj je na Kranjskem 17 podučiteljskih in 16 učiteljskih mest nenaimeščenih. Skoraj vsem dvorazrednim šolam manjka podučiteljev. — V slovenskem Štajerji primanjkuje zdaj 34 učiteljev. Na nemškem Štajerji je to pomanjkanje veliko večje. Postava o razdelitvi šolskih stroškov na srenje je dobila najvišje potrjenje. Po tej postavi mora krajni šolski svet najzadnje meseca oktobra vsakega leta proračun za bodoče leto napraviti. Da

*) Priobčavajo ta oklic nečemo zamolčati, da odbor naše „Slovenije“ tako lepo razume složno narodno delovanje, da še zdaj nijso njegovi načelniki premagali svojega domoljubnega mrzenja do našega slovenskega dnevnika, in nam torej oklica niti poslali nijso. Ker pa gre nam za stvar in ne za osobne mržnje, ponatisnemo ga zdaj in živo priporočamo vsem rodoljubom po vsej deželi, naj sami volijo in tudi skrbé v svojih krogih, da se vsi narodni volilci udeleže volitve ter s o g l a s n o volijo te narodne kandidate.

se vsi stroški pokrijejo, k temu imajo vse vsolane srenje po razmeri direktnega davka poplačevati. Pritožba zoper prevelik plačni delež ima srenja v 14 dneh na deželni odbor vložiti. Vsled te postave si sme krajni šolski svet za nakupovanje zemljišč, zidanje poslopij tudi izposoditi potrebiti denar, in za to svoje premoženje zastaviti.

— (O prihodnjem književnem delovanju) pravih udov „krainischer Lehrerverein-a“ se nam iz Ljubljane piše: Od kar vlada v našem deželnem šolskem svetu nemška večina, izgubili so slovenski šolski možje vse zaupanje pri naših vladnih šolskih možeh. Pirker, Vrečko et Comp. protežirata samo svoje nemške ljubljence, ter preskrbljujeta samo tem dobrih državnih službah. Ko se Vi, merodajni možje, Pirker etc. pri oddajanju služeb ozirate samo na svoje prijatelje, priporočujemo Vam, da se boste tudi takrat na nje obrnoli, kadar bode treba šolskih knjig spisovati. Dosedaj je bila navada, da so jih spisovali slovenski učitelji: Praprotnik, Tomšič, Močnik in drugi, a zdaj bode teh mož težko več volja, samo služiti vladnim orgonom, a ne uživati nikakoršnega priznanja, marveč zaničevanje in preziranje. Šolskih knjig, in sicer slovenskih pa nam bode zdaj mnogo treba. Vsaj je Pirker proti svojim prijateljem sam priznal, da z nemščino se po šolah na kmetih nič ne opravi; še po večrazrednih šolah ima malo upanja. Po kratki izkušnji tako britko sprevidenje. — Pa to naj Vas, g. Pirker nič ne žali. Inšpektor ste. In Vaši učitelji privrženci bodo Vam pomagali slovenske knjige izdavat. G. Gariboldi bode pisal slovensko zgodovino in zemljepisje, g. Linhardt slovensko naravoslovje, g. Lesjak slovensko slovnico, g. Belar in Nedved pesemske stenske table, g. Wissiak slovenska berila, g. Eppich nemško slovnico za Kočevanje, g. Sima bo nadaljeval prepisovanje telovadbine terminologije iz 2. dela „Telovadbe“, izdane od slovenske Matice. Ostali učitelji bodo pa obseg tem knjigam sestavljali, ter korekturo prevzeli. — Na ta način bode spravi deželni šolski svet mnogo knjig na svetlo, in nij dvomiti, da bodo knjige izvrstne ter od najvišjih šolskih instanc potrjene. Kajti o imenovanih gospodih je znano, koliko so že spisali v slovenskem jeziku, in koliko so udani slovenski literaturi. Torej le na noge! Vspeh je gotov!

— (Italijansko bodalo.) Piše se nam: Pustni dan popoldne napravili so fantje v Premu nad Bilinjami v neki krčmi ples, kateremu so se tudi italijanski delavci šentpeter-reške železnice, ne da bi jih bil kdo vabil, pridružili. Med plesom nastane prepir, in neki Italijan sune enemu priletnemu kmetu nož v trebuh, da se kar zgrudi in da več ne bo vstal. — Potem hočeta dva domača fanta hudodelca prijati, ali nijsta bila manj nesrečna kakor prvi, ker tudi ta dva je tako nevarno v trebuh ranil, da se nijsta ganiti mogla, ter potem pobegnili. Velika sreča po-

sebno za zadnja dva ranjena je bila, da zdravnik nij bil daleč od njih, in jim pomagal, kar je bilo mogoče. — Nekaj tovarišev hudodelca je že v zaporu, njega samega pa še nijso dobili. — Razkačenost ljudstva je velika, tudi ne brez uzroka, in ono zahteva da vsi italijanski delavci kraj popuste, kar jih je že tudi nekaj storilo. Kako bi pač Lahi s Slovenci ravnali, ko bi jim oni trebube parali? Da je značaj Lahu — potuha ali skrivna zavist, se je zopet pokazalo.

Razne vesti.

* (Javna varnost na Kranjskem.) Martinu Tratarju in njegovi ženi v zgornjem Mladatiču pri Mokronogu so 21. t. m. neznani roparji s silo vzeli 18 gld. denarja, masti in masla in več drugih reči. — Janezu Hočevanju v velikih Laščah je ukradeno blaga za 193 gld. — Janezu Novaku v Stari gori pri Trebnjem je ukradeno 5 veder vina, — Mihi Zupančiču v Prežganju več obleke itd.

* (Roparji.) Časopis „Drau“ v Osjeku piše: Župnik iz Sotina v Sremu se je vozil te dni iz Vukovara domu. Na cesti dobi nekega vojaka ulana, ki je bil v službi odposlan na pot, pa se je bil napil, da hoditi nij mogel. Župnik ga vzame na voz in ga pelje na svoj dom. Ko se vojak v farovžji prespi, vzbudi ga čuden šum v župnikovi sobi. Vstane in gre gledat, pa vidi skozi steklene duri, kako župnik na tleh kleči, dva moža mu vrv okolo vrata devljeta, tretji pa mu s pištolo žuga. Hitro odločen, vojak s svojim karabincom in s pištolo dva razbojnika ustrelji, tretjega s sabljo v beg zapodi — tako izkazavši hvalečnost župniku.

Narodno-gospodarske stvari.

— Isterske železnice. Po minister-skem predlogu bi se imela zidati železnica od Divače do Pulja, od katere bi držala postranska črta od Kanfanara do Rovigna. Zidala bi se ali na državne stroške ali po oddanji koncesije. Vaznost te železnice dokazujejo številke pridelkov isterskega poluotoka. Vina se pridelalo 700.000 veder na leto, premoga 617.000 centov, pa se ga bode neizmerno več, ako bode odvažanje po železnici odprto. Soli se je 1. 1870 dobilo 633.000 centov. Zraven tega je izvažanje in vvažanje po barkah že zdaj znamenito. Samo v Pulji se je 1. 1870 mudilo 2240 bark in ladij, katere so vvažale za 6,191.900 gold. vrednosti raznih stvari. Stroški cele železnice so proračunjeni na 13½ milijonov gold.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 3. marca: Koželjevo pos., 3500 gl., v Ljubljani. — Vivatova steklarnica, poslopja itd., 82.176 gl. 55 kr., v Cmolniku pri Rušah. — 4. marca: pa vse zaloge, stekleno in drugo blago, pohištje itd., 18.923 gld. 72 kr., ravno tam. — Kraujčevo pos., 900 gl., pri sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Dunajska borsa 27. februarja.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	—	—
1860 drž. posojilo	105	25	—
London	109	25	—
Kreditne akcije	340	—	—
Akcije narodne banke	990	—	—
Napol.	8	71	—
C. k. cekini	—	—	—
Srebro	108	15	—

Tujci.

26. febr.

Pri **Elefantu**: Dolenc iz Vipave. — Kavčič iz Hrvatskega. — Savoretto iz Vicence. — Cavalea iz Vicence.
Pri **Maltcu**: Ješenak iz Bleda. — Ehrfeld iz Celovca. — Heuffer iz Dunaja. — Nastanský iz Dunaja. — Seisel iz Dunaja. — Sattler iz Dunaja. — Sirk iz Gradca. — Vater iz Dunaja. — Schiefner iz Gradca.
Europa: Salmona iz Rakeka. — Lovie iz Vratislave.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Zaželeno! Zaupano! Doseženo!

To je bila moja osoda. Znameniti dobiček naglo prišle

terne

po podučbah gospoda profesorja računoslavlja

R. pl. Orlicé

me reši vseh težkih skrbi za prihodnost.
Linz. Franz Hoffler.

Na popraševanja v zadevi svojega poduka za loterijsko igro odgovarja gospod profesor pl. **Orlicé v Berlinu, Wilhelmstrasse 5.** (49)
radovoljno pripravljen

takoj in zastonj.

Oznanilo.

V Avrici, blizu bleškega jezera

je hiša, štev. 4 po dražbi na prodaj, in sicer krčma, v kateri se nahaja gostilna soba z drugo posebno sobo in jedilnico vred, potem kuhinja in shramba za jedi, dobra klet pri tleh za uležavanje piva in vina i. t. d.; v prvem nadstropju je obokana klet in v drugem nadstropju za zdaj ena za stanovanje pripravna soba; kupee si lahko v drugem nadstropju še 4 sobe napraviti da.

K tej hiši spada 2½ orala njiv s travami po grivah in dva deleža na avričnem spašniku. Kupci so prošeni, da se v kratkem pismeno ali osobno pri posestniku **Franc Mrakič-u** oglašé. Dražba bode 12. marca t. l. (59—2)

Avrica, 23. februarja 1873.

Podučiteljska služba

Pri dvorazredni ljudski šoli v **moziškem trgu** je podučiteljska služba z letno plačo od 300 gld. in osobno priklado s 60 gld. zraven prostega stanovanja oproštena.

Prosilci za to službo, kateri so nemškega in slovenskega jezika v besedi in pisavi zmožni, naj svoje prošnje s potrebnimi dokazi zadnji čas do 15. sušca t. l. semkaj vložijo.

Okrajni šolski svet Gornjega grada

v Celji dne 15. februarja 1873.

(61—2)

Za svetovno razpostavo

na Dunaji

se kupujejo lepi, dolgi **ženski lasje**: rumeni (blond), rdeči in sivi imajo prednostne cene in se lahko po pošti pošiljajo; tudi se sprejemajo posamezni kosi, in denar za-nje se takoj pošlje. (33—24)

Wilhelm Stutz,

v „Zvezdi“ (Sternallee), hiš. štev. 30 v Ljubljani.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Kallisch**, Berlin, Luisenstrasse 45. (255—21)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.